

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	5
--------------------	---

Część I DIALOG JAKO SPOSÓB POZNAWANIA CZŁOWIEKA I BOGA

Człowiek i Bóg – relacje i zapośredniczenia	10
Fenomen osoby	11
Widzieć jak Bóg	14
W pryzmacie prawdy, dobra, piękna i miłości	17
Dialog a osoba	25
Filozofia dialogu jako „nowa filozofia”	26
„Dar” jako sposób bycia osoby	28
Dialogika miłości	32
Dialogika personalistyczna	34
Dialog a inny	40
Myślenie dialogiczne a myślenie religijne	41
Dialogiczność Ja aksjologicznego	45
Otwarcie na Innego	47
Dialogiczność czasu i przestrzeni	49
Dialog a ciało	56
Twarz ludzkiego losu	56
<i>Homo capax</i> – istota dialogicznego otwarcia	57
Dialog ze sobą i z Drugim	62
Sens cielesności	67
Ekspresje cielesności	70
Czasowość cielesności	72
Dialogiczność doświadczeń granicznych	78
Dialogiczna współobecność	78
Człowiek jako istota zapośredniczona	78
Dialog jako komunikacja personalna	80

Komunikacja i wolność	81
Komunikacja i miłość	81
<i>Persona</i> i <i>logos</i> jako <i>arche</i> dialogiczności	83
Dialog a poszczególne sytuacje graniczne	84
Dialogiczność a historyczna określoność	84
Dialogiczność a cierpienie	85
Dialogiczność i śmierć	87
Dialogiczność i wina	90
Walka jako troska o byt empiryczny	91
Dialog jako sytuacja graniczna	93
Dialog a zbawienie	96
Sakralne wymiary dialogu	96
Nigdy nie jestem sam – modlitwa	97
Jest obok ciebie inny – cierpienie i działanie	99
My i Chrystus – sąd ostateczny	102
Zbawienna czasoprzestrzeń dialogu	105
Człowiek jako istota zbawiona	108
Zbawienie jako treść nadziei	113
Sytuacje zbawcze	117
Zbawienie od racjonalizmu	119
Zbawienie od indywidualizmu	120
Zbawienie od postępu	122
Dialog a religijność	125
J. Ratzinger jako anty-relatywista	126
Dialogiczność modeli religijnych	130
Model mistyczny: doświadczenie tożsamości	130
Model pragmatyczny: ortopraksja-ortodoksja	132
Model teistyczny	133
Dlaczego osoba?	133
Dlaczego Chrystus?	135
Wolność w Prawdzie i Miłości	137
Drogi dialogu międzyreligijnego – stanowiska niewystarczające	139
Ekskluzywizm: wyłączność wiary chrześcijańskiej	140
Inkluzywizm: chrześcijaństwo „rozproszone”	142
Pluralizm religijny: wszystkie religie są drogami zbawienia	144
Modlitwy wieloreligijne i międzyreligijne	145
Dialog międzyreligijny – stanowisko wystarczające	147

Dialog jako forma obecności Kościoła w świecie	147
„Chrystusowa dojrzałość”	148
Zachowanie odrębności religijnej	149
Zachowanie wielkości innych tradycji religijnych	149
Odejście od synkretyzmu religijnego	150
Odwaga wobec wartości innych religii	150

Część II

ANTROPOLOGICZNO-TEOLOGICZNE PROBLEMY ŚWIĘTOŚCI

Filozofia prawdy	154
„Na chybił trafił”	155
Prawda miłująca	156
Prawda umiłowana	159
<i>Księga mojego życia</i> jako źródło prawdy	
o własnym istnieniu	162
Męstwo w prawdzie („hart duszy”)	163
„Poczucie pewności pośrodku morza wątpliwości”	164
Prawda jest przy mnie	165
Twarzą w twarz	166
Miłowanie zgodnie z prawdą	166
Pokora obliczem prawdy	168
Filozofia wczucia	170
Metafizyczne wymiary wczucia	172
Między filozofią a wiarą	173
Wczucie jako przeżycie źródłowe	176
Wczucie jako sposób przekraczania siebie	178
Mistyczne wymiary wczucia	180
Wczucie i wiara	181
Głębia duszy i myśli serca	184
Wczucie i zjednoczenie	185
Wczucie i ogołocenie	186
Wczucie i radość	189
Filozofia radości	191
Radość jako przeżycie a moment istotnościowy radości	192
Radość prawdy życia	193
Radość duszy kobiecej	196

Radość i wczucie	199
„Jesteśmy zdolni do głębokiej i autentycznej radości”	201
<i>Logos</i> jako moment istotnościowy radości	204
Istota męskiej duszy	211
„Czuję, że jestem inny od...” – tajemnicza istota męskiej duszy	213
Trojaki nastawienie mężczyzny do świata	215
Nosić siebie w sobie	216
Niespokojne jest serce syna, póki nie spocznie w ojcu	218
Dusza męska w zwierciadle duszy kobiecej	219
Istota męskiej duszy	220
Filozofia wiary i rozumu	222
Relacje między wiarą a rozumem	223
Polemika z Romanem Ingardenem	225
Ostatnie dni Mistrza Husserla	228
<i>Perfectum opus rationis</i> jako cel filozofii chrześcijańskiej	230
Istota prawdy	232
Perspektywy filozofii chrześcijańskiej	234

Część III

ANTROPOLOGICZNO-TEOLOGICZNE PROBLEMY ODWAGI I MĘSTWA

Odwaga cierpienia	238
Człowiek jako dynamiczny podmiot cierpienia	238
Człowiek w świetle idei odkupienia i zbawienia	241
Cierpienie i sens	244
Cierpienie przezwyciężone miłością	245
O pożytku z cierpienia	249
Odwaga samotności	255
Odwaga krzyża	257
Miłość jako bezinteresowny dar	257
Miłość do końca	258
Prawdziwie ukrzyżowany	258
Odwaga krzyża	259
Opuszczenie	260
„Boże mój, Boże mój, czemuś Mnie opuścił” (Ps 22,1)	260

„A moja dusza będzie żyła dla Niego” (Ps 22,30)	263
Wymiary odwagi	265
Odwaga jako zwrot ku Bogu	266
Odwaga jako ześrodkowanie w Bogu	266
Odwaga jako ogołocenie	267
Odwaga samotności	267
Odwaga radości	269
Natura wewnętrznej przemiany człowieka	270
Transcendentny wymiar radości	276
Acedia – wróg duchowej radości	280
Radość przewyższa wszelki smutek	281
Męstwo w granicach wiary	283
Platon – męstwo jako stałość w przekonaniu	284
Arystoteles – męstwo jako nieustrasżoność	286
Epikur i Seneka – męstwo jako duchowa twierdza	289
Filon Aleksandryjski	290
Plotyn – męstwo jako kontemplacja boskiego umysłu	291
Święty Ambroży – męstwo	
jako zwyciężanie samego siebie	292
Święty Tomasz z Akwinu – męstwo jako wytrzymanie	
i atak	293
Józef Bilczewski – „męstwo chrześcijańskie”	296
Konstanty Michalski – „męstwo heroiczne”	297
Jan Salamucha – „waleczne serce”	299
Tadeusz Kotarbiński – „opiekun poległych”	300
Kazimierz Dąbrowski – „bohaterstwo duchowe”	301
Odwaga jako postawa teologiczna	307
Cnota odwagi	308
Odwaga kontemplacji	310
Odwaga walki	312
Odwaga samotności i milczenia	313
Odwaga wyrzeczenia	317
Odwaga meliorysty i soteryka	318
Odwaga modlitwy	319
Odwaga jako „siła prawdy”	320
Odwaga tworzenia	322

Część IV
Z FILOZOFII I TEOLOGII DUCHOWOŚCI

Radość poznawania duszy	326
Radość bycia sobą	326
Poznaj to, co nosisz w sobie	327
Poznaj, że jesteś poznany	328
Wsluchaj się w to, kim jesteś	330
Wierność i jej wolność. Pomędzy iluzją a prawdą	333
Źródła i konteksty filozofii wierności	333
Wierność jako służba	335
Wierność samemu sobie	336
Wierność absolutna	337
Wierność ostoją bycia	339
Bóg-Człowiek i Człowiek-Bóg. Dylematy możliwej miłości	341
Odwaga miłości Boga i bliźniego	342
„Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam”	343
„Miłość wszystkiemu wierzy”	344
Dlaczego kochający chce być kochany?	346
„Kochać Boga jak człowiek, nie jak anioł”	347
Niechciani ojcowie. Zerwanie i więź	349
Ojcostwo i więź	350
Niechciany ojciec za bardzo chcianej matki	352
Zaciekawić ojcem syna	354
Jak ocalić przegniłe więzi ojcostwa?	355
Jezus z Nazaretu – zbawca egoistów	357
Egoizm jako bycie-dla-siebie	357
„Ojcze nasz”... zbaw nas od mojego egoizmu, ocal nas od mojego ja	360
Smak życia	366
Bibliografia	375
Nota bibliograficzna	387